

Bilten

Interno glasilo Ženskog rada pri Savezu baptističkih crkava u RH

Putopis:

Isusovim stopama

Intervju:

Irena Petrov -

Sazrijeti za Božju ideju

Žene u misiji:

Doručak za žene Čakovec

USTANI ZASJAJ

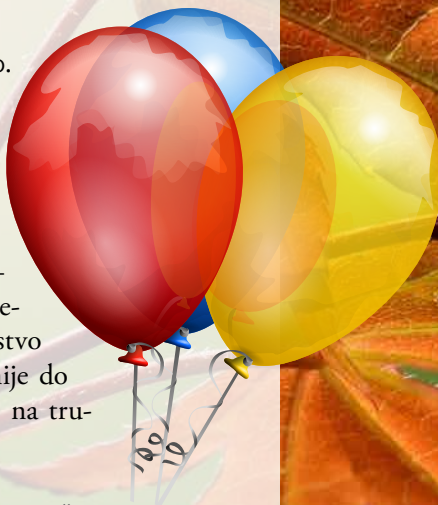

Svjetski dan molitve baptističkih žena

Kao i svake godine, i ove vas godine želimo još jednom podsjetiti da baptističke žene svijeta prvog ponedjeljka u studenome, 5.11. ove godine, obilježavaju Svjetski dan molitve. Vrijeme je to kada će se sve baptističke žene svih kontinenata ujediniti u molitvi za potrebe svijeta. Pozivamo vas da se i vi u što većem broju uključite te da u svojim crkvama organizirate taj događaj. Program za Dan molitve nalazi se u svakom paketu Biltena, a dostupan je i na e-mail adresi: speranca.tomin@gmail.com, slobodno se javite za svoj digitalni primjerak!

100. broj!

Ove je godine zimski broj Biltena 100. broj! Željeli bismo to posebno obilježiti raznim doprinosima na većem broju stranica, zato trebamo vašu pomoć. Ako je u ovih 26 godina izlaženja, Bilten na neki način utjecao na vas – bio ohrabrenje, podrška, utjeha, poticaj – molimo vas da o svom doživljaju napišete nekoliko riječi i pošaljete svoje iskustvo na speranca.tomin@gmail.com, najkasnije do 15.9.2018.! Unaprijed vam zahvaljujemo na trudu i vremenu.

Vaše uredništvo!

U ovom broju

Ideje, ideje, ideje

stranica **4**

Duhovni izazov:

Ideja koja mijenja svijet

stranica **9**

Obiteljski kutak:

Korak u Božjem smjeru

stranica **22**

Čitateljice pitaju:

Što očekivati?

Sjedili smo na sastanku proširenog uredništva Biltena i razmišljali o budućnosti. U cijeloj se priči radilo o pripremi 100. broja, koji treba izaći u studenome ove godine, ali i o mogućnosti da Bilten u jednom trenutku u bližoj budućnosti postane pravi časopis. To je ideja o kojoj već treće uredništvo razmišlja.

Tako smo konačno bili došli i do toga da razmišljamo i o ovom jesenskom broju. Jesen, plodovi, pokretanje, novi počeci – kako do svega toga doći? Kako od ideje do plodova? E, to je ono o čemu smo htjeli promišljati u ovom broju.

Zanimljivih se tekstova tu javilo. Dok sam jurila materijale za ovaj broj i suočavala se sa svime što je kretalo nizbrdo, skoro pa sam odustala od svega. Godišnji odmori nisu najbolje vrijeme za stvaranje i rokove! Ali bilo je jako zanimljivo čitati tekstove različitih ljudi o različitim idejama, a primjećivati kako se neke stvari ponavljaju.

Što se događa kada Božji Duh gurka i potiče nas da se za neke ideje pokrenemo a mi ga poslušamo? Odgovore na to pitanje dale su nam različite žene našeg Saveza: Irena iz Zadra, tim Doručka za žene iz Čakovca, Ela, Ksenija i Mateja iz Zagreba, Darja iz Karlovca.

Primijetit ćete da neke od standardnih stvari u ovom Biltenu nemamo, ali ne brinite, vratit će se u sljedećem broju. Za sad vas pozivam da uđete u svijet ideja i plodova koji od njih dolaze i nadam se da će vas ohrabriti da se i vi okušate u ostvarivanju nekih ideja na koje vas Bog poziva i priprema.

Speranca Tomin

Velika ideja koja mijenja svijet

Ideje mijenjaju svijet. Tako se barem kaže. I na mnogim primjerima možemo vidjeti da je to istina. Bilo da se radi o sferi ljudskih prava, npr. borba za oslobođenje robova u Velikoj Britaniji, poznati „san“ Martina Luthera Kinga mlađeg; o sferi tehnologije, npr. Nikola Tesla i njegovi izumi koji su nadilazili njegovo vrijeme ili Steve Jobs i njegovi Apple proizvodi; o sferi znanosti, npr. Galileo Galilei i njegova otkrića zbog kojih je bio odbačen od Crkve, Marie Curie i teorija radioaktivnosti, i tako dalje, i tako dalje. Znamo, također, i za ideje koje su u velike utjecale na svijet, ali ne u pozitivnom smislu, npr. ideja da je jedna nacija bolja od druge, da je jedna rasa čista dok druge zaslužuju smrt, ideja da je u redu istrijebiti one koji smetaju političkim ciljevima i tako dalje, i tako dalje. I u jednom i u drugom slučaju, ideje mijenjaju svijet. U svim sferama života bilo je ljudi koji su imali ideju, koji su imali neko nadahnuće, ili trenutak prosvjetljenja koji je promijenio ne samo njihov život, već i cijeli svijet.

O jednoj velikoj ideji čitamo i u Bibliji u Postanku 12. Bog govori Abrahamu: „*Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskog, u krajeve koje ću ti pokazati. Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te, ime ću ti uzveličat, i sam ćeš biti blagoslov. (...) ...sva plemena na zemlji tobom će se blagoslivljati.*“ Sljedeći stih, odmah nakon tog poziva, je: „*Abraham se zaputi kako mu je Jahve rekao.*“

Božja ideja i poziv

U toj priči možemo vidjeti dvije stvari: prva je Božja ideja koju prati poziv; druga je Abrahamov odgovor na taj poziv. Ta priča dolazi nakon priče o stvaranju, padu u grijeh, potopu i babilonskoj kuli. Početak knjige Postanka

govori o tome kako se čovječanstvo zateklo u stanju u kojem ga nalazimo i danas. U isto vrijeme, govori i o Božjoj ideji. Božjoj ideji o tome kako će stvari vratiti na njihovo mjesto. Kako će ljude ponovo dovesti u onaj prvotni odnos sa samim sobom. Nakon što vidimo Božje savršeno stvaranje i želju da čovjeku da život, čovjekovo okretanje od Boga prema sebi, rast sebičnosti i zloće, raštrkavanje ljudi po svijetu, dolazi priča o Abrahamu. Božja briljantna ideja, početak Božjeg plana za povratak u odnos s čovjekom. Kroz Bibliju vidimo da je proces ostvarenja te ideje dug, nimalo savršen, ispunjen raznoraznim stranputicama, čudnim ljudima svakojakih pozadina, moralno upitnim ili naprosto izravno pogrešnim postupcima određenih pojedinaca, greškama, molbama, povratcima, lutanjima, odugovlačenjima, i u nekoliko navrata dugom tišinom. I čini se kao da je Božja ideja bila jedna od onih ideja koje se čine super kad smo užasno umorni pa nam svakakve stvari padaju napamet, ali kad se probudimo ipak odlučimo da smo se precijenili. Tako se nekad čini dok čitamo Stari zavjet (a ponekad i Novi). No, Bog ima ideju. Zove Abrahama jer ga želi blagosloviti, a kroz njega i sve narode. Ideja koja će na duge staze promijeniti sve.

Odgovor na Božji poziv

Abrahamov je odgovor na taj poziv da jednostavno ustane, pokupi sve svoje i ode tamo gdje mu je Bog rekao. Ne daje nam se više podataka o tome je li on odmah kad je to čuo ustao i otišao, je li preispitivao, je li se nećkao. Pisac smatra da je važno reći da je Abraham poslušao. On nije znao Jahvu, živio je neki drugi život s nekim drugim bogovima. No na Jahvin poziv, on ustaje i odlazi. Kasnije u Hebrejima čitamo kako se „vjerom Abraham pokori kad primi poziv da ode u zemlju koju je imao primiti u baštinu.“ Zato vidimo da ono što je ovdje važno jednostavno je Abrahamova poslušnost. I nakon njegove poslušnosti sve se mijenja. On je mogao reći ne, da mu to nije u planu, da je imao neke druge ideje za svoj život. Ali nije, poslušao je. I to je bio početak ostvarenja Bož-

jeg velikog plana za spas čovječanstva, koji se postepeno ostvarivao dok se nije ispunio u Isusu Kristu – kroz kog je Bog otvorio vrata za spasenje svim narodima.

Kakve to veze ima sa mnom?

Božja ideja i poziv s jedne strane, naša poslušnost s druge strane. Ishod? Nezamisliv. Božji poziv Abrahamu bio je samo početak, kao što vidimo kroz cijelu Bibliju. Bog stalno zove ljude na različite stvari, daje različite ideje, a sve sa svrhom da svi narodi dođu k njemu, da svi vide tko je on i da vide da želi imati odnos s njima. Ja nisam baš od kreativnih ideja i ideje sam naučila cijeniti tek nakon što sam upoznala svog muža, koji je nepresušan izvor kreativnih ideja. Ali svako toliko u mojoj službi, padne mi napamet neka ideja koje se ne mogu riješiti. Nešto što naprosto moram napraviti. Nisam sklona intuicijskim odlukama, ali sam naučila (ili učim) prepoznati taj trenutak kada me Duh zove na nešto, neki iskorak, rješenje nekog problema kroz ideju. Učim biti poslušna tim „gurkanjima“ Duha jer ima razloga da budem. Bog nešto želi postići kroz mene u mojoj službi. Poslušnost je ključ.

Nismo sve iste. Nemamo sve iste darove niti iste pozive niti iste osobnosti i karaktere, ali sve smo pozvane. Bog nas je negdje stavio i u nas je stavio neku neutaživu potrebu, želju da nešto promijenimo, pokrenemo, nadahne-mo, ohrabrimo, ostvarimo. Bog ima ideju koju nam šapće. Možda se tiče nas samih, našeg rasta, sazrijevanja. Možda se tiče naše crkve, njenog rasta, sazrijevanja. Možda imamo prijateljice i prijatelje izvan crkve, na poslu, koji nešto trebaju, nešto traže. Možda prepoznamo neku potrebu u svojoj okolini, selu, gradu. Bog ima ideju. Hoćemo li biti poslušne kao što je Abraham bio? Kao što su bili mnogi prije nas, zbog kojih smo mi tu sada gdje jesmo? Budimo poslušne i hrabre i gledajmo kako Bog dovodi ovaj svijet k sebi koristeći nas i ono što je u nas stavio.

Sazrijeti za Božju ideju

Irenu sam prvi put upoznala 2015. na Susretu baptista u Osijeku. Kroz nekoliko godina imale smo nekoliko kratkih razgovora gdje me oduševila njena staloženost i pribranost s jedne strane, i snaga i odvažnost s druge. Irena je prije nešto više od godinu dana ponovo započela ženski rad u baptističkoj crkvi u Zadru. Iz ideje se rodila jedna nova stvarnost.

Njenim riječima, Irena Petrov živi u Zadru, majka je Rebeke i Debore, i supruga je Darka Petrova. Irena je defektologinja (diplomirana socijalna pedagoginja) i njen je svakodnevni posao, ali očito i poziv, rad s djecom s posebnim potrebama, konkretno s djecom autističnog spektra. Pitala sam zašto je odabrala to zvanje, na što je odgovorila: „Stanovala sam

blizu popravnog doma, mi smo ga tako zvali, to je bilo mjesto za djecu napuštenu od roditelja i maloljetničke delinkvente. Htjela sam upisati socijalni rad, ali kako je to bio interdisciplinarni faks, taj se smjer upisivao svake druge godine i kad sam ja išla upisivati nije ga bilo. Tako da sam otišla u ovom pravcu i sad sam jako zadovoljna.“ U svom radu nije orijentirana samo na djecu, već i na roditelje. „Jedan vid mog rada je rad s roditeljima djece. Njima je teško prihvatiti da se stanje njihovog djeteta neće promijeniti. Uvijek ih nastojim ohrabriti i s duhovne strane. Živimo u malom gradu gdje se sve zna, tako da oni znaju da ja idem u crkvu, znaju tko sam i kakva sam. Također znaju za moje iskustvo gubitka sina Jošue pa onda nastojim i to podijeliti s njima, tako da znaju da mogu proći kroz sve uz Boga. Oni su u silnom strahu i ne znaju za što se uhvatiti pa se često hvataju za krive stvari. Uspijem odraditi dušobrižništvo s njima, što je prijeko potrebno, a nitko to ne radi.“ Već i kroz taj razgovor o poslu, daje se naslutiti da Irena nije osoba koja radi samo potreban minimum, već prepoznaje potrebu i želi na nju odgovoriti.

Kao i mnogi u našim zajednicama, Irena nije oduvijek bila u baptističkoj crkvi. „Odrasla sam u katoličkoj obitelji, gdje su roditelji bili tradicionalni vjernici. Obratila sam se preko supruga, tadašnjeg dečka, još 1988. Te se godine službeno otvorila baptistička crkva u Zadru. Početkom devedesetih smo se pridružili zajednici kao bračni par. Darko je propovijedao i služio. Bez obzira na rat, imali smo vjere i nismo nigdje otišli.“ Ta ih je vjera i održala u zajednici do današnjeg dana i očito

radila svoje u Ireninom životu. Iako se na prvu čini kao potpuni realist, u njenim riječima o tome što misli kakva crkva treba biti, pokazuju se male zrake idealizma nadahnutog nadom: „Ja razmišljam o tome da nas nema puno u crkvi i razmišljam da bismo trebali biti potpora jedni drugima, da bismo se trebali poznavati i međusobno pomagati, svatko prema svojem daru i talentu. Jer ti su talenti važni za izgradnju Kristovog tijela i svi trebamo koristiti svoje na izgradnju crkve jer jedino tako crkva može napredovati i rasti – kad su svi uključeni. To stvara bogatstvo zajednice. A mi, koji vidimo darove drugih, trebamo ih poticati u tome. To je ono idealno, ali ja to stvarno mislim. U zadnje vrijeme stalno imam osjećaj da se svi trebamo uključiti. Stalno mi je to na srcu.“

Iako baptistička crkva u Zadru nije velika, iako je dalmatinska regija sama po sebi često tvrda i teško je dijeliti evanđelje zbog skepticizma tradicionalnog lokalnog stanovništva, Bog ipak ima svoj plan i svoje ideje koje usađuje u svoje ljude. Iz tog Božjeg nukanja u njenom srcu, Ireni se rodila ideja da ponovo pokrene ženski rad. Ženski rad u Zadru vodila je pokojna sestra Ljubica Bogović, koja je tu službu vjerno obavljala oko petnaest godina. Ipak, u jednom je trenu i to stalo i sestre više nisu imale svoje sastanke. „Dugo smo bile bez sestričkog, najmanje deset godina. Dok ponovo nije došla ta ideja,“ prisjeća se Irena. Ideja o ponovnom pokretanju ženskog rada nije došla iz čiste

obijesti. „Svaku sam nedjelju sjedila i gledala te neke mlade sestre koje su došle i shvatila da ne znam ništa o njima. I nije u redu, jer kao što sam rekla, nas nema puno. Odlučila sam da treba nešto napraviti. Edita Turinski nekoliko je puta pitala pastora zašto se ne pokrene ženski rad u Zadru pa mi je pastor nekoliko puta znao reći da pokrenem. U jednom sam se trenutku odvažila i samo sam najavila da ćemo imati sestrički. Poslije sam se pitala što mi je to trebalo, ali sam već rekla javno pa sam morala i napraviti. Moram reći da sam jako zadovoljna što sam to napravila. Odmah na prvom bilo je 12 žena, ali nisam opterećena brojem. Važno je samo da one koje dođu žele biti tamo.“ Tako su započeli ženski sastanci u Zadru. Kako se ta ideja rodila iz iskrene želje za zajedništvom i za zajedničkim rastom, Irena nije željela da teme budu uobičajene i nešto što se možda očekuje, već je počela pripremati teme koje su sva-

kodnevne i praktične. Ušle su u teme dijaloga, asertivne komunikacije, ljutnje... „Te ih teme baš zanimaju. Potrebno je naučiti nekoga nešto konkretno. Ne samo u teoriji. Kad je ljudima potrebna konkretna pomoć, duhovnost u teoriji im ne može pomoći. To zajedništvo otvara mogućnost da pomognemo jedna drugoj konkretno.“ S obzirom na svoje stavove o darovima, Irena ne staje samo na svojim idejama, već potiče druge sestre da se uključe i pripreme teme koje ih zanimaju. „Izmjenjujemo se u vođenju, ohrabrujemo se. Sve radimo zajedno. Kroz to se izgrađuje zajedništvo. Osjeća se pripadnost. Svi mi volimo pripadati. Nije samo da dođeš i sjediš, nego i sudjeluješ. Žene treba ojačati, pomoći da osvijeste da one to mogu i da se trebaju pokrenuti i biti ti pokretači koji mogu nešto napraviti. Ili da budu suradnice, ako se ne osjećaju kao vođe. One to mogu i dokazale su to puno puta, a isplati se ulagati u svakog čovjeka koji želi učiti, rasti i razvijati se. To može samo pomoći lokalnoj zajednici i crkvi,“ kaže Irena. Na moje pitanje vidi li se kakva promjena, Irena vrlo spremno odgovara: „Vidim da su veseliye, da su se povezale, postoji određena grupa koja

dolazi. Vidi se to zajedništvo koje sam htjela postići. Vidim da se zivkaju, pitaju gdje je tko. Pomažemo jedna drugoj u svakodnevnom životu. Čak i primjenjujemo stvari koje učimo na sastancima. Mislim da smo nas desetak jedna osnova i vjerujem da će se samo nadograđivati, da će to potaknuti druge da se uključe. Prošla sezona ženskih sastanaka završila je izlaskom na pizzu, a ono što me posebno oduševilo dok mi je Irena govorila o tome, bilo je to što su sestre mijenjale svoje smjene na poslu i svoje rasporede kako bi mogle sudjelovati. U planu je nova sezona sastanaka od jeseni, nove teme, nove gošće, održavanje Dana molitve baptističkih žena (što se, kaže Irena, ne preskače). Od ideje se razvila nova stvarnost. „I ja sam sazrela s ovih svojih 55 godina, očito nisam bila spremna ranije, nego je sad došlo. Uvijek postoji trenutak. To se sad otvorilo.“ Možda je trebalo neko vrijeme da ideja sazrije, ali Gospodin ne kasni nego strpljivo zove. I svaki trenutak kad odgovorimo na njegov poziv pravi je trenutak za to, a on otvara vrata.

„Osjećam to čvršće zajedništvo, to mi je bio

cilj,“ kaže Irena na kraju. Mislim da je i Bogu to bio cilj. Irenino srce, njena osobnost koja prepoznaje potrebe i ima cjelovit pristup čovjeku i njena poslušnost Božjoj ideji, rezultirali su grupom žena koje su svjedočanstvo svojim obiteljima, svojoj crkvi i svojoj zajednici. Nije li to ono na što nas Bog zove?

Razgovarala Ela Magda Džafić

Korak u Božjem smjeru

Prije 15-ak godina, kad sam se udala i došla živjeti u kuću svog supruga, njegovi su roditelji još radili u inozemstvu i mi smo živjeli sami. Kada bi oni dolazili doma za blagdane i godišnji vladala je prava obiteljska idila: zajednički ručkovi, dogovori, akcije pospremanja; dani prođu i opet svatko na svoju stranu. Mogu iskreno reći da smo se voljeli i lijepo slagali. Vjerovala sam da me prihvaćaju i doživljavala sam ih poput roditelja.

Situacija se znatno promijenila kada su došli u mirovinu. Vratili su se kući i iako smo bili svatko u svome stanu u kući, zbog raznih okolnosti nastala je određena netrpeljivost, zahlađenje odnosa i nelagoda u razgovorima i susretima. U početku sam bila potpuno zbunjena tim preokretom, no s vremenom sam shvatila da su s njihove strane postojala određena očekivanja koja mi, očito, kao djeca, a osobito ja kao snaha, nismo ispunjavali.

Bilo je dobronamjernih savjeta za rješavanje situacije i u obitelji i među braćom i sestrama, koji su mi bili teško izvedivi. Bilo je đavolskih zamki u koje sam upadala prepričavajući po tko zna koji put što sve činim a što oni ne cijene ili kako su me bez razloga povrijedili. Ništa mi to dobrog nije donijelo, iako sam mislila da si tako olakšavam i da je dobro izbaciti sve iz sebe.

Molila sam dugo da se nešto promijeni, da oni uvide da u neslaganju i netrpeljivosti nije lako živjeti. Izbjegavala sam susrete na stubištu i molila, kritizirala i kajala se, pričala prijateljicama razne situacije i uživala u njihovoj podršci. Uistinu, razlozi nesloge nisu toliko važni, koliko da ja napravim sve koliko je do mene za mir. A ja to nekako nisam željela čuti.

Bliski brat, koji mi je poput tate, u jednom mi je razgovoru rekao kako sam ja zapravo

iznad svega toga i da ću pobijediti u Gospodinu kada ih pozovem na neki ručak i jednostavno iznenadim ljubaznošću i ljubavlju kao nečim suprotnim onome što su oni pokazivali. Njegove su mi riječi došle kao strelica koja gadno boli. Nisam to željela napraviti. On je tvrdio da bi tako Isus postupio i da je to dobar put. Nije mi se to sviđjelo, čak sam se i ljutila kako je moguće da me brat ne razumije. Pa to bi za mene bilo ponižavanje, zašto bih uopće ja trebala nešto napraviti kad nisam ništa kriva?

Bog je, naravno, imao svoj plan koji se uvelike razlikovao od mog. On to često ima za nas. Nije važno tražiti strane ili krivca, proučavati okolnosti i pitati se što bi bilo kad bi bilo, već uvidjeti što mogu konkretno učiniti. Taj sam potez trebala napraviti upravo ja. Bio je to zapravo odgovor na molitvu, iako ne onakav kakav sam ja priželjkivala, već svakako teži.

Odlučila sam se za poslušnost. Počela sam s djecom u molitvama prije spavanja blagosiljati suprugove roditelje, a zatim i u svojim molitvama nasamo s Bogom. Za Božić sam se odvažila i za poziv na taj famozni obiteljski ručak. Većim je dijelom bilo čak i ugodno, kroz dječji smijeh i radost oko stola. Danas imamo odnos, obiteljski, sustanarski, ne preprisan ali dovoljno blizak i s poštovanjem kako bi bio Bogu ugodan.

Vjerujem da je Bog sve to napravio kada sam izabrala blagosiljati umjesto kritizirati, kada sam progutala ponos i odabrala poslušnost njegovom planu. Dao mi je snagu za praštanje, ljubav za prihvaćanje i potrebu da u sili Duha svetoga budem i ja sveta. Zgrabila sam sve te blagodati i ubrala predivan blagoslov mira, rasta u vjeri i pouzdanja u Boga.

Darja Juratović

Sjedim u uredu za gospodarstvo sa službenikom iz obrtnog registra. Konačno za ovaj trenutak na hrpi imam sve završene predradnje, sve potrebne dokumente i sve mrvice hrabrosti. „Kad ćemo staviti početak rada obrta?“ pita me on. „Što prije, to bolje,“ kažem ja. Zakonski, prvi mogući datum je sljedeći petak, 13.7. „Petak trinaesti,“ kažemo oboje uglas i prasnemo u smijeh. „Dajte, bit će manje gužve taj dan,“ smijem se ja. O, sudbo, eventualno kleta, ako ćemo te izazivat, najbolje odmah *high-kick* nogom u zube.

Da odmah raščistimo dvije stvari na početku, da izbjegnemo usputne dobronamjerne pokušaje dušobrižništva na hodnicima: ne, ovo nije prostor za reklamu, i ne, ne vjerujem da je petak trinaesti ikakav faktor u ovoj priči i životu općenito. (Zato što imam crnu mačku doma pa se poništava. *sic*)

Želim vam pisati o tome gdje se sada nalazim u svome svakodnevnom hodu s Gospodom, dok se tek postavlja scena za nešto što bi jednog dana moglo uroditi nekakvim plodovima. I svjesna sam da je nezahvalno pisati o tome u trenutku zbivanja, dok nemaš pojma gdje je *end* i koliko je *hepi*. Ali ipak ću preuzeti taj rizik da pojedem vlastite riječi kasnije, Bog zna da mi ne bi bilo prvi put.

Još od srednje škole sanjam o tome kako se iz svoje perspektive fizioterapeuta baviti tjelesnim, psihičkim i duhovnim zdravljem čovjeka na jedinstven način. Vjerujem da smo stvoreni tako da su te stvarnosti u nama duboko i nerazdvojivo povezane. *Holistički pristup* prvenstveno je Božja zamisao i njegov pristup čovjeku, i to je bio mnogo prije nego što su taj izraz počele svojatati različite istočnjačke filozofije i tretmani na ponudama dana. Dugo je vremena ta ide-

ja u meni čučala kao neka daleka zemlja čudesa u kojoj ću se jednog dana naći i raditi sretno do kraja života. Bila sam ja spremna oslušivati gdje se to možda nalazi pa poslušno skakutati prema tamo. No tek sam nedavno počela prihvaćati mogućnost da možda ne trebam ja stići negdje tamo, već raditi na tome da to počnem stvarati sada i ovdje. Pomoglo je što sam saznala o sličnim projektima u inozemstvu, kako funkcioniraju u svom kontekstu. Pomogli su razgovori i podrška ljudi koji tinjaju za sličnu viziju. Pomogla je kulminacija nezadovoljstva mojom poslovnom situacijom. Pomoglo je što je došao povoljan trenutak za samozapošljavanje. Pomogla je knjiga koja je više-manje rekla da mogu dopustiti strahu da me koči ili da me tjera naprijed. (Nekako sam se potajno nadala, ako potpišem drugu varijantu, da ću taj strah manje osjećati kao strah. Pitajte moj želudac što misli o tome.)

Proces ostvarivanja tog Božjeg poziva trenutno puno više podsjeća na višestruko odbijanje biljarske kugle od mantinela prije nego uđe u rupu, nego na kartu s ucrtanom rutom od starta do cilja. A moja osobnost tako voli ucrtane karte! I tako bi se rado sakrila iza izlike nedostatka „jasnog vodstva“. Ako pri kretanju ne znam gdje ću završiti, bolje da ni ne krećem! A i rado bih da je dovoljno samo znati kuda idem i kamo stižem, bez da moram odrediti sve te korake između (pogotovo prvi).

Nekoliko dana kasnije stojim sa svojom obrtnicom u rukama, svjesna da mi Netko gleda preko ramena.

„Da bacimo okladu, koliko ću se puta u narednom razdoblju zapitati šta je meni ovo trebalo?“

„Ne moramo se kladiti jer te znam: mnogo više nego što možeš moliti ili misliti.“

„Trebaš trenutak da se prestaneš valjati od smijeha na svoje fore?“

„Ma, samo sam neizmjereno sretan što ćeš me u narednom razdoblju itekako upoznati. Više nego što možeš moliti ili misliti.“

Mateja Magdalenić

Svjetski dan molitve baptističkih žena, 5. studenoga 2018.

Ustani, zasjaj kroz molitvu

Molitvene potrebe 2018.

Jugozapadni Pacifik

1. Zahvalite za predanost žena naših crkava da pokazuju Kristovu ljubav u svojim zajednicama.
2. Molite za izazov koji predstavlja nasilje nad ženama i djecom. Često je to rezultat kulture droge, nezaposlenosti i sve veće ovisnosti svih generacija o socijalnoj pomoći.
3. Molite za naše žene koje se suočavaju s izazovima vremenom uzrokovanih katastrofa: zemljotresa, tsunamija, ciklona i rastuće razine mora, dok u isto vrijeme nose teret drugih odgovornosti. Molite Gospodina za snagu dok pomažu ranjivima i žrtvama tih katastrofa.
4. Molite za baptističke žene regije, posebno Australije i Novog Zelanda, da se kroz Dan molitve mogu ponovo povezati i s globalnim izazovima žena cijelog svijeta.
5. Molite za vlade pacifičkih otočnih država, da budu stabilne i rade u jedinstvu za razvoj svojih naroda.
6. Dok se pripremamo za konferenciju kontinentalnog saveza 2019. na Fidžiju, molite za žene baptističkih saveza koje traže članstvo u našem kontinentalnom savezu.

Karibi

1. Molite da prestane seksualno zlostavljanje djece naših otocja, posebno na Grenadi, Jamajci, Trinidadu i Tobagu i drugim otocima.
2. Molite za jedinstvo baptističkih crkava na Barbadosu i Gvajani.
3. Molite da prestane nasilje na San Andresu, Jamajci i drugim otocima.
4. Molite za karipske otoke koje su uništili uragani, posebno Bahame, Turke i Caicos, Barbudu i Dominiku. Također molite za one koji su imali jake kiše i poplave kao zaljev Montego i Jamajka. Molite za obnovu domova, crkava, škola i drugih institucija kako bi se ljudi tih otocja što prije mogli vratiti normalnoj svakodnevnicu.
5. Molite da Gospodin koristi naše crkve u borbi protiv zločina kako bismo dosegli mlade koji su uhvaćeni u mrežu nasilja i zloraba droga što negativno utječe na njihov život. Molite da se Božji duh moćno kreće kako bi ih spasio i povratio osjećaj ljubavi i blagostanja na naše otoke.
6. Molite za veće predanje i posvećenje starijih žena naših crkava da budu mentorice mlađim ženama kako bi ih bolje pripremile za službu u

crkvi, upravljanje domovima i ohrabrile ih da služe u njihovim zajednicama.

7. Molite za naše političare koji trebaju donijeti zakone, kako bi vodili naše otoke kroz ekonomske okolnosti u kojima se nalazimo. Molite da ti zakoni i politika budu na korist stanovnika naših otoka.
8. Molite da se smanji nezaposlenost na karipskim otocima kako bi mnoge obitelji poboljšale svoju situaciju.
9. Molite da kronične bolesti koje najviše zahvaćaju žene otoka dobiju ozbiljnu pažnju.

Afrika

1. Zahvalite Bogu za članice izvršnog odbora kontinentalnog saveza. Molite Boga za viziju, vjernost, snagu i zdravlje da rade posao na koji ih je pozvao.
2. Molite da baptističke žene dožive Božje oprostjenje kroz međusobno opraštanje. Molite da Gospodin dodirne njihova srca kako bi mogle biti agenti promjene.
3. Molite za mir u Africi. Molite za božansku zaštitu od nesigurnosti, terorizma, političkih nemira i rata koji se događaju u mnogim zemljama.

4. Molite za ekonomski rast u Africi. Molite da Bog da mudrosti afričkim vladama kako bi otvarale poslove da Afrikanci mogu pronaći posao. To će pomoći u rastu samopouzdanja koje će spriječiti mlade ljude da odele i uspostaviti stabilne zajednice.

5. Molite za vodeće kršćanke i njihove pokušaje da dodirnu mlađe generacije kroz mentorstva i treninge.

6. Molite za vodstvo Afričkog saveza baptista dok traži Božju mudrost za vodstvo baptističke obitelji Afrike.

Azija

1. Molite za zajedničku viziju i skladan radni odnos novoizabranih članica odbora kontinentalnog saveza.

2. Molite za promoviranje i održavanje Dana molitve kako bi se uključilo više žena i ženskih grupa. Molite da žene vide Dan molitve kao jedan način na koji se mogu uključiti i podržati svjetsku misiju.

3. Molite za načine da se uključiti više mladih žena u programe kontinentalnog saveza, što će im pomoći da više saznaju o toj ženskoj organizaciji i pružiti im mogućnosti za treninge vodstva.

4. Molite za partnerstva među članicama saveza kako bi

se ohrabrivale i jačale jedna drugu u službi.

5. Molite za rast članica saveza, posebno u Vijetnamu, Kambodži i Butanu.

6. Molite za rast članstva u zemljama koje nisu povezane s kontinentalnim savezom Azije, a da članovi ostanu povezani sa svojom kontinentalnom obitelji.

Europa

1. Europske baptističke žene nedavno su održale konferenciju pod nazivom „Ljubite jedni druge“ (Ivan 15). Europa okuplja mnoge narode i različite kulture. Prolazi kroz teškoće u pokazivanju prihvaćanja, tolerancije i zajedništva, posebno sada kada smo suočeni s pitanjima migracije. Ljubiti jedan drugoga nam je izazov, posebno kada je Europa odbacila glavni kulturalni temelj, kršćanstvo. Molite za obnovu Europe i povratak i držanje Božje riječi što će nas ohrabriti da ljubimo jedni druge i da volimo strance, izgrađujemo povjerenje, vjeru i nadu među bližnjima, narodima i vjericima.

2. Molite za novi odbor ženskog rada u Europi, koji će početi s radom u rujnu 2018. Molite da članice odbora traže izvor u Isusu Kristu, da donose ispravne

odluke i postave ispravne ciljeve svoje službe i svog rada među europskim baptističkim ženama.

3. Europa se suočava s društvenim i moralnim izazovima. Molite za obitelji – primarno da bude jasno da je brak savez jedne žene i jednog muškarca. Molite da parovi preuzmu odgovornost za svoju djecu. Molite da Europljani kažu „NE“ zlostavljanju djece i trgovini ljudima.

4. Molite za ljude koji su uhvaćeni u zamku ovisnosti (depresija, droge, alkohol, seks, itd.). Molite za obitelji koje udomljavaju djecu koju su biološki roditelji ostavili zbog ovisnosti ili zato što traže posao u drugim zemljama. Sve te ekonomske i duhovne borbe uzrokuju jake i nekontrolirane emocije. Molite za mir u obiteljima gdje nasilje uništava mnoge odnose.

5. Molite za bolju povezanost u Europi, među kršćanima i među državama, jer mnogi gube posao. Takvi ljudi vrlo jednostavno mogu pasti na dno društva i ne mogu se ustati.

6. Molite za dobre opcije kršćanskih zabavnih programa, posebno za mlade, jer su igrice, koje igraju satima, i filmovi puni nasilja,

okultizma, nekontrolirane pornografije i krivih poruka o rodu, poruka koje oštećuju zdravi duhovni rast mladih. One mogu uzrokovati i funkcionalnu nepismenost koja blokira ispravno razumijevanje napisane literature, uključujući Bibliju, i blokira jasnu komunikaciju što povećava međugeneracijski jaz.

Sjeverna Amerika

1. Molite za Božju viziju, mudrost i vodstvo administrativnog tima i izvršnog odbora sjevernoameričkog kontinentalnog saveza.
2. Molite za ranjive, obespravljene, marginalizirane i zlostavljane u našem društvu. Molite da Bog ojača i zaštiti one koji im služe.
3. Molite da možemo svojim životima pokazati kako biti obučeni u Kristovo suosjećanje, dobrotu, poniznost, ljubaznost i strpljivost.
4. Molite da naše oči budu otvorene za nepravdu koja nas okružuje i da možemo ustati i biti glas za one koji su bez glasa.
5. Molite za duh dobročinstva prema onima koji su pogođeni požarima, poplavama, uraganima i drugim prirodnim katastrofama.
6. Molite za vladu na svim razinama i one s autoritetom

da im Bog da mudrosti da svoju moć mudro koriste.

Južna Amerika

1. Molite da Bog moćno iskoristi novi odbor našeg saveza, UFBAL-a, kako bi nastavili rad s istim predanjem i rastom latinoameričkih baptističkih žena i udruga latinoameričkih žena Teksasa i New Yorka i New Jerseyja.
2. Molite da u svakoj državi lokalni ženski savezi ustanu i kroz svoj rad podupiru i jačaju misionarski rad i evangelizaciju svojih lokalnih crkava.
3. Molite da Gospodin podigne mlade žene da započnu projekte kako bi Kristova ljubav i svjetlo bili moćno iskustvo u životima svih uključenih.
4. Molite da dobrovoljni prilog ovog dana bude dostavljen s ljubavlju i da se koristi kako bi mnogi iskusili blagoslove.

Ženski rad Svjetskog saveza baptista i Svjetski savez baptista (BWA)

1. Molite za vodstvo Ženskog rada pri BWA: Kseniju Magda, predsjednicu; Kathy James, tajnicu i blagajnicu; Moreen Sharp, vršiteljicu dužnosti izvršne direktorice; i predsjednice kontinentalnih saveza. Naša je svrha globalno

povezati baptističke žene. Molite da imamo mudrosti kako to najbolje postići!

2. Molite za vodstvo u prioritetima i ravnoteži u životu naše predsjednice i tajnice i blagajnice jer obje imaju punovremeni posao uz koji obnašaju i dužnosti u Ženskom radu pri BWA.
3. Molite za dobro zdravlje i suradnju Ksenije Magda i Moreen Sharp dok putuju u različite zemlje kako bi povezale baptističke žene.
4. Molite za odbor koji traži nove voditeljice.
5. Molite za veliku svjetsku konferenciju Ženskog rada pri BWA u Rio de Janeiru 2020. godine i molite za pripreme i odluke koje se već odvijaju. Potrebna nam je mudrost! Posebno molite da možemo postići cilj i dovesti 2000 baptističkih žena na tu konferenciju.
6. Molite za uspjeh konferencije BWA Celebration 2020, koja će se odvijati nakon naše konferencije u Rijuu.
7. Molite za mudrost, vodstvo i snagu predsjednika Svjetskog saveza baptista Paula Msizu i glavnog tajnika Elijahe Browna.

Vjera i djela

– ili kako živjeti po milosti,
a plodonosno

Kad smo stigli u svoju prvu crkvu, jedna je baka spremno uputila mladog pastora: „Samo trebaš propovijedati Deset zapovijedi i Oče naš!“ Po njenom, ljude se treba evangelizirati tako – citiram – „da ih se kundakom tjera u crkvu.“ To se čini smiješno, ali takvo neko gledanje, da ljudi trebaju biti dobri da bismo ih krstili, a obraćenje je pristanak uz određeni životni stil i red pravila, nije rijetko.

Biblija govori drukčije. Najprije inzistira da je Krist „dok smo još bili grešnici“ (Rim. 5, 6) umro za nas nepravedne. Konačno, i Pavao inzistira da se ljudi ne spašavaju po djelima zakona, nego po milosti. Krist bi, inače, uzalud umro! Znači li spasenje po vjeri da kršćani trebaju živjeti kako hoće (Rim. 6, 1 – 23)? „Nikako!“ uzviknut će sam „apostol milosti“. Iz njegove perspektive, nelogično je, iako često, da netko tko je doživio Krista i primio njegova Duha živi u „starosti života“ i u „tijelu“ i djelima tijela, kad može živjeti u Duhu i donositi rodove Duha – ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrota, vjernost, krotkost, uzdržljivost (Gal. 5, 22).

Donošenje ploda uvijek je proces, kako je to opisao i Isus (npr. Mk. 4). Apostol Pavao smatra da je to proces jer, ugledajući se na Krista, tek učimo živjeti po Duhu u svijetu i u tijelu, koji nisu vični Duhu. Naprotiv, svijet i tijelo protive se našem donošenju roda, inzistirajući da je jedini mogući način za napredovanje sebičnost. U Rimljanima 8, 11 čitamo da „naše smrtno tijelo uskrisuje“, ako dopustimo da Duh u nama radi svoj posao i tako donosi rod.

Na primjer, ako smo „po prirodi“ svadljivi (što je izričito „djelo tijela“ – Gal. 5, 19), rod se rađa kad slijedimo Duha pa „ne težimo za taštom slavom, ne izazivamo drugoga i nismo mu zavidne.“ Jer, što je svadljivost nego stav da *moja* mora biti zadnja? U životu kršćanke, zadnja je uvijek Kristova. To je i zadatak i utjeha! Nećemo se, vjerojatno, odmah i potpuno prestati svadati. Ali ako dopustimo Duhu da nas nuka i potiče, ubrzo će biti vidljiv rod „uzdržljivosti“, „krotkosti“ i, naravno, „mira“, kod kuće, u crkvi, pa i na poslu! I ljudi će pitati kako možeš biti mirna, a ti ćeš reći: „To nisam ja, nego Krist u meni!“

Za razliku od biča kojim duhovno mrtvim ljudima utuvljujemo što oni trebaju i ne trebaju činiti, prođimo vrlo studiozno „djela tijela“ u Galaćanima 5, 19 – 21. Prepoznamo svoja! Dogovorimo se s Duhom Božjim da želimo donositi rod umjesto tih djela. Duh će nas nukati i dati nam snage. To je isti onaj Duh koji je Krista uskrisio iz mrtvih! Ako ti se čini da takvih „djela tijela“ u tebi nema, traži iskreno mišljenje o sebi kod najbližih (i daljnjih) jer ona su „poznata“ i vrlo očita drugima. Mogla bi se iznenaditi.

Crkva koja donosi plodove Duha, atraktivna je ljudima koji žive u grijehu, djelima tijela i u smrti. Zato je najbolja evangelizacijska taktika da ugladimo svoja osjetila za nukanje Duha i donosimo svijetu ljubav, radost, mir uz vježbe iz strpljivosti, blagosti, dobrote, vjernosti, krotkosti i suzdržavanja.

Ksenija Magda

Putopis:

Isusovim stopama -

Izrael i Palestina

Ove sam godine u organizaciji STEPA (Studentski evanđeoski pokret) u suradnji s MCC (Mennonite Central Committee) organizacijom u kojoj radi mag. psihologije i Gestalt psihoterapeutkinja iz Beograda, Snežana Anđelić, posjetila Jeruzalem. MCC je u prijevodu središnji menonitski odbor koji širom svijeta pomaže potrebitima u osnovnim životnim potrebama. Kroz Božju ljubav i suosjećanje rade prema ostvarivanju pravde i mira.

U našu veliku avanturu krenuli smo početkom petog mjeseca. Četrnaestero mladih: Ela Magda Džafić i Ivana Gjurin, naše STEP voditeljice, i mi: Elvis, Marko, Antonija, Tomislav, Gabrijela, Yvonne, Jonatan, Rebeka, Samuel, Rut, moj muž Filip i ja.

U Tel Aviv smo sletjeli rano ujutro gdje nas je dočekaao minibus koji nas je odveo u Jeruzalem. Tamo smo bili smješteni u luteranskom pensionu na Maslinskoj gori. Smjestili smo se u sobe i kratko odmorili, a onda pješke krenuli prema starom Jeruzalemu. Spuštali smo se po Maslinskoj gori gdje se u samom podnožju nalazi Getsemanski vrt. U vrtu je već rano ujutro bilo mnoštvo ljudi pa smo se probijali i pratili jedni druge kako se ne bi razdvojili. Vrt je ispunjen starim, grbavim, velikim i malim stablima maslina, koja su svojim ispucalim, izdubljenim i iskrivljenim granama ocrtavale povijest, a ta povijest govori upravo o Isusu i njegovim danima provedenim ovdje na prašnjavoj zemlji gdje je ispod jedne takve masline klečao i provodio svoje dane i noći u molitvi. Nekako mi je sve bilo nestvarno i pokušavala sam se vratiti u to vrijeme, ali nisam uspijevala zbog buke

mnoštva koje me okruživalo. Naša je grupa u jednom trenutku zastala i tada smo se nekako uspjeli okupiti i u malenom krugu pomoliti i zahvaliti Bogu.

Krenuli smo dalje prema starome gradu. Posjetili smo ribnjak Bethesda, gdje je Isus ozdravio čovjeka koji je bio bolestan 38 godina (*Ivan 5*). Taj je ribnjak u Isusovo vrijeme bio natkriven i imao je pet trijemova. Iako su danas to samo ruševine, one nas mogu, ako se dovoljno prepustimo, vratiti u prošlost gdje se možemo prisjetiti Isusova života i njegovih djela.

Hodali smo poznatom ulicom Via Dolorosa što u prijevodu znači „Put suza“. To je ulica kojom je Isus posljednji put, nakon strašnog bičevanja u mukama hodao prema Golgoti. Nisam zamišljala da je Via Dolorosa tako uska ulica i da je kratak put od mjesta gdje je Isus osuđen i bičevan do mjesta gdje je bio razapet. Gledajući filmove stvorila sam predodžbu da se Golgota nalazi negdje na nekom brdu koje je izvan Jeruzalema. Možda je to mjesto prije 2000 godina bilo izvan gradskih zidina, ali grad se tijekom povijesti širio i danas se sve nalazi u samom centru starog grada.

Posebno me se dojmio Zid plača. Na tome se mjestu nalazio Hram kojeg je dao izgraditi izraelski kralj Salomon. U prvom se Hramu nekada nalazio Kovčeg saveza, ili „Svetinja nad svetinjama“, gdje je prebivao Bog. Na mjestu Hrama danas se nalazi očuvani Zapadni zid koji potječe iz vremena obnove Hrama u doba

Heroda Velikog. Njegova veličina te veličina samih kamenih blokova od kojih je izgrađen ne mogu se opisati riječima. Uvijek se pitam, kada gledam tako velika zdanja, na koji su način tadašnji ljudi, bez današnjih velikih dizalica, uspjeli izgraditi nešto tako veličanstveno.

Drugi smo dan posjetili antičko naselje Kumran gdje su u špiljama pronađeni svitci s Mrtvog mora, odnosno tekstovi iz Biblije koji datiraju između 150. pr. Kr. i 70. g. nakon Krista. Nakon toga smo posjetili Masadu, antičku palaču i utvrdu na vrhu stijene. Masada je najpoznatija po događaju tijekom Prvog židovsko-rimskog rata, kada su pobunjenici u Masadi zbog rimske opsade, zbog straha da ne dođu Rimljanima u ruke, 73. godine počinili masovno samoubojstvo. Do Masade smo išli žičarom s koje se pružao predivan pogled, a tek kada smo došli na sam vrh, mogli smo vidjeti daleka pustinjska prostranstva i uzvisine od kojih mi je zastao dah. Nakon tih silnih uzvisina došlo je vrijeme da se spustimo do Mrtvog mora koje se nalazi oko 400 m ispod razine mora. Taj je

dan temperatura zraka iznosila oko 36 stupnjeva, no bez obzira na toliku vrućinu nismo se znojili jer je klima drugačija, prava suha pustinska klima. Jedva sam čekala da uskočim u to slano more. Nažalost, iako izgleda ogromno, Mrtvo se more zbog drastičnog isparavanja iz godine u godinu smanjuje. Uživali smo kupajući se u najslanijem moru na svijetu.

U danima koji su slijedili posjetili smo Nazaret, Kafarnaum, Galilejsko jezero, Jerihon i rijeku Jordan. U Nazaretu smo posjetili selo u kojemu smo mogli vidjeti kako se živjelo u Isusovo vrijeme. U selu se nalaze i njegovi „stanovnici“ koji su nam pokazali čime su se ljudi bavili i od čega su živjeli. Od mnogih posjeta crkvama, gužvi u gradu Jeruzalemu i komercijalizacije na svakom uglu, napokon sam mogla doživjeti tu jednostavnost u male-

nom selu Nazaret. Tu sam se mogla smiriti, tu sam mogla prići bliže Bogu i uživati u tim trenucima tišine. Osjećala sam veliku zahvalnost. Isto tako sam se osjećala i u Kafarnaumu gdje su sačuvani ostaci Hrama u kojemu je Isus propovijedao. Znati da stojim na mjestu gdje je nekada stajao Isus bilo mi je nezamislivo. Pa to je bilo prije više od 2000 godina, a to mjesto i dan danas stoji. Sjela sam na pod, odmah u „prvom redu“ i pomislila kako bi bilo divno vidjeti Isusa kako stoji ispred mene i propovijeda. Mogla sam zamisliti kako mu postavljam pitanja, a on mi odgovara blagim tonom i u ljubavi.

Mislila sam da će taj osjećaj Božje blizine i njegove topline ostati i kada dođemo u Betlehem. No na prvi pogled velikog zida koji dijeli Betlehem na dva dijela, izraelski i palestinski, znala sam da će biti drugačije. Tamo smo posjetili nekoliko centara koji aktivno rade na pale-

stinsko-izraelskom dijalogu, a jedan od njih je Lajee centar (lajee na arapskom znači izbjeglica). Glavni je cilj tog centra pružiti izbjegličkoj djeci edukacijske i socijalne vještine. Bilo mi je potresno čuti kako je u blizini tog centra 2014. godine snajperom upucan palestinski dječak koji je imao samo 13 godina. Jedna mlada djevojka, koja radi u tom centru, upoznala nas je s projektima koje tamo provode. Rekla nam je kako ni u tom centru djeca nisu potpuno zaštićena. Često su u njihovo dvorište, dok su se djeca igrala, ispaljivane dimne bombe, suzavci i gumeni metci. Ne mogu zamisliti kakve traume to ostavlja na djecu. Lajee centar ostavio je na mene veliki trag. Iako su se moji osjećaji uskomešali zbog tužnih priča i svega što se tamo događa, znala sam da Bog radi na tom mjestu. U srcima tih ljudi mogla sam osjetiti patnju, ali isto tako i želju, ustrajnost i

borbu da se mirnim i kreativnim putem nadilaze prepreke.

■ Posjetili smo i mnoga druga mjesta koja će mi ostati u sjećanju, ali ono što mi je važnije od silnih mjesta koje smo poput svakog turista posjetili, ipak su ljudi koji tamo žive. Moja je želja moliti za te ljude kako bi mogli iskusiti život u miru, a najvažnije od svega da upoznaju Isusa koji jedini može dati taj mir. Došla sam u Izrael kao osoba koja nikada nije imala prevelikog razloga razmišljati o toj dalekoj zemlji osim u kontekstu Biblije, zemlji u kojoj danas ima toliko mnogo patnje i boli, a otišla sam kao osoba koja želi da ta patnja i sukobi prestanu.

Dalija Grujić

Tim Čakovec

Sve je počelo s doručkom

Razmišljajući kako ideja postaje stvarnost, nametnula mi se jedna grupa žena u Hrvatskoj. Ulrike Vekić, Tanja Filo, Marina Marcuš, Vesna Havaši, Sandra Markov, Gordana Surća, Marina Vugrinec, Sandra Vuković, Andrijana Vabec, Danica Antolović, Evelin Horvat, Marina Hobljaj, Natali Horvatić, Karmen Horvat, Božica Srnec. One su „dream team“ Doručka za žene u Čakovcu.

Od svojih početaka 2015. nisu mogle ni znati kako će se cijela ideja razvijati, kako će njihovo okruženje odgovoriti na ono što će ponuditi kroz organizirane doručke za žene svih godišta i svih životnih pozadina, nisu mogle znati ni koliko žena i što očekivati. Vjerujem da bi u takvim okolnostima s toliko nepoznanica, mnogi od nas odustali, ali ovaj tim nije. Hrabro su zakoračile ostvariti ideju – na poseban način donijeti Boga ženama u svojoj okolini.

Tako je u travnju 2015. organiziran prvi doručak za žene u Čakovcu. Prvi je doručak bio popunjen, 160 žena se prijavilo, a komentari poslije doručka bili su: „Može li se to ponoviti prije jeseni? Predugo je za čekati!“

Doručci su se nastavili organizirati dva puta godišnje – na proljeće i u jesen, ali su žene bile toliko motivirane da to nije bilo dosta.

Već nakon prvog doručka, organizirana je prva kreativna radionica, a s kreativnim se radionicama i dalje nastavilo svake godine, a organizirano je bilo i nordijsko hodanje te druženje mama i djece. Ideje su polako počinjale biti stvarnost.

Entuzijazam tima Doručka za žene Čakovec, prelazio je i na posjetiteljice. Uz standardni doručak, organizirane su i večere za parove te brojne kreativne radionice. Kao još jedna mogućnost druženja sa ženama i ostvarivanja malo drugačijeg kontakta, organizirale su i izlete u okolnu prirodu. „Podučeni brojnim primjerima velikih Božjih ljudi iz Biblije, koji su imali posebne susrete s Bogom na brdima, i mi smo poželjeli doživjeti Boga kroz susret s njim u prirodi. Uz stručnu pomoć brata Mihaela Bermanca, organizirali smo naš prvi izlet na Kalnik. Interes žena i članova njihovih obitelji bio je iznenađujuće velik, tako da smo unajmili najveći autobus kojeg smo mogli dobiti,“ kaže Karmen Horvat. To je bilo vrijeme kada su se prisutni mogli družiti u Božjem stvorenju i upoznavati jedni druge u malo drugačijem kontekstu. Sljedeći izlet organiziran je na Ivanščicu. „Nije baš bilo prilike za razgovor. Pitala sam se: „Gospodine, što me želiš podučiti kroz to? Kako je vrijeme prolazilo, naš se korak

sve više usporavao, noge su nam bile sve teže, ali dogodilo se nešto neobično. Odjednom sam postala svjesna vrijednosti grupe, da sam bila sama odavno bih odustala, ali zbog ostalih u grupi i moje su se noge pomicala i dosegle vrh.“

Prošle je godine na jesenskom doručku za žene ponuđena još jedna vrsta sadržaja – proučavanje Biblije. „Događaj smo nazvale Biblijske večeri i sastajale se četvrtkom tijekom siječnja i veljače u ‘gornjoj sobi’ iznad jednog restorana. Sastajalo se dvadesetak žena po večeri, a proučavanje je vodila sestra Heidi Turkalj.“ Na ponuđenim se proučavanjima razmišljalo o temama kao što su: kako mi Biblija može pomoći, tko je Bog i brine li on za mene, što znači da je Krist jedinstven, kakvo spasenje nudi Isus, koji je značaj molitve, zašto je teško biti kršćanin. Bilo je to vrijeme kada su se sudionice mogle bolje upoznati, a razgovori i druženje nastavljali su se i duže od planiranog. S Biblijskim večerima nastavljaju i ove zime.

Neumorne žene ovog tima započele su i još jednim projektom – programom „Raširiti krila“ (o njegovoj organizatorici i programu, bilo je više riječi u razgovoru sa Sandrom Sharp u jednom od prošlih brojeva Biltena). Desetak njih završilo je tečaj za voditeljice programa te su započele svoje male grupe s više od 70 žena koje su se prijavile za program na jednom od organiziranih doručaka u Čakovcu. „Na dvosatnim tjednim druženjima zajedno obrađujemo teme i dobivamo razne alate za trening ži-

vatnih vještina koje upotpunjujemo biblijskim citatima i molitvom. U otvorenom i toplom ozračju naših domova i srca stvara se povjerenje i zajedništvo. Svrha i smisao tečaja ‘Raširiti krila’ je potaknuti žene da same pronađu odgovore na najvažnija životna pitanja i požele upoznati Gospodina Isusa Krista te da izaberu njega kao čvrsti životni temelj.“

„Na jesenskom doručku 2017. razgovarale smo što ponuditi kao *follow up*, odnosno aktivnosti poslije doručka, i Petra Horvat je došla s idejom da osnujemo zbor! Svima se to svidjelo jer smo dogovorile da pjesme koje uvježbamo izvedemo na našem proljetnom doručku.“ Desetak žena iz različitih crkava i njih desetak koje ne idu u crkvu pridružilo se novoosnovanom zboru. Žene su odlučile svoje slobodno vrijeme provoditi vježbajući pjesme za proljetni doručak. „Na doručku je možda bilo malo treme, ipak pjevamo pred dvjestotinjak žena, ali sve smo jako dobro odradile uz pratnju naših muških glazbenika. Oduševljenje je bilo posvećeno, a žene koje su sudjelovale u zboru osjećale su duboku radost i zahvalnost što su na taj način mogle sudjelovati i doprinijeti događaju koji je u Čakovcu postao vrlo popularan. Prijateljstva sa zborovanja nastavila su se, a neka i probudila na kućnim grupama ‘Raširiti krila’.“

Od jedne ideje, preko doručka do zajednice. Tako je ova grupa neustrašivih, predanih, entuzijastičnih žena u misiji ideju pretvorila u stvarnost koja donosi plod.

Čitateljice pitaju

Čitateljice pitaju: Što smijem / trebam očekivati od svog supruga?

Već samo čitanje tog pitanja izaziva emocionalnu reakciju u meni, a vjerujem i u vama koje čitate ove retke. Što smijem očekivati od svog supruga? Smijem je bremenita riječ. Uključuje puno stavova i ograničenja. No kad je već tu, evo što se meni čini da je ispravno: smijem očekivati sve ono što je on obećao za vrijeme priprema i na dan vjenčanja, zar ne? No, nije to tako jednostavno. S očekivanjima uvijek ima problema i uvijek ima jako puno razina s kojih se može gledati na očekivanja. Žene često ne uspiju čuti da on nešto nije obećao pa one to ipak očekuju. I obrnuto, također.

Ulazak u prva očekivanja

Ništa oko očekivanja nije jednostavno. Počevši od toga da su naši roditelji, dok su nas 9 mjeseci čekali, imali očekivanja da ćemo biti zdravi, lijepi, pametni, dobri... I tako je naš prvi susret sa životom već bio ulazak u tuđa očekivanja. Pa se onda očekivalo od nas da rastemo, prohodamo, progovorimo, shvaćamo... Pa onda da u vrtiću budemo dobri prema tetama i drugoj djeci, da budemo pristojni... Pa škola i očekivanja da učimo, pišemo zadaće, budemo dobri u školi... Uz sve to, cijelo su vrijeme prisutna očekivanja roditelja od nas kao njihove djece, ali i očekivanja nas kao djece od naših roditelja, da se brinu za nas, da nam kupuju igračke, da ne viču na nas... U cijelom procesu odrastanja nikad nas nisu učili što su realna očekivanja (svaka čast iznimkama). A onda odjednom, ulazimo u brak i očekuje se da imamo zrela i realna očekivanja.

Mislim da je u redu sebi priznati da se ne snalazimo dobro u međusobnim očekivanjima i da u braku možemo imati problema zbog izgovorenih ili neizgovorenih očekivanja; zbog nerealnih i realnih očekivanja, ali i da je to skroz razumljivo

nakon odrastanja provedenog bez ikakvog učenja o realnim očekivanjima.

Unijeti razumijevanje u vlastita i tuđa očekivanja

Bilo bi mudro da dvoje ljudi koji se vole i koji su ušli u brak imaju razumijevanja za vlastita i tuđa očekivanja i da polako, polako grade svoj indeks (ne)realnih očekivanja. Bit će u tome puno nesporazuma, no bit će i dobrih sporazuma. Samo je važno otvoreno izgovarati očekivanja i otvoreno čuti kada druga strana kaže što misli o tom očekivanju. Koja su naša očekivanja u vezi čišćenja i održavanja domaćinstva? Koja su naša očekivanja od zajedničkih i odvojenih izlazaka? Koja su naša očekivanja o broju djece, odgoju i obavezama oko djece? Koja su naša očekivanja o odnosu s roditeljima? Koja su naša očekivanja od financijske situacije u našem braku? Itd.

Nema recepta što je realno a što nije realno očekivati od svog muža, koji vrijedi za sve parove i za sve muževe. To je tkanje koje svaki par mukotrpno, ili pak s lakoćom, gradi u svom braku.

Važno je da ni sebe ni drugog ne stišćemo, da ne radimo pritisak niti na sebe niti na osobu s kojom smo u braku, da se otvorimo svojim potrebama i potrebama svog muža i da tražimo za svako očekivanje svjež odgovor. Vjerujem da se iskrenim razgovorom puno toga može postići. Dakako, moguće je da je jedna osoba sebična i nerazumna i da se ne želi dogovarati, ali to onda više i nema veze s očekivanjima već s naravi osobe s kojom sam u braku i ponekad će nesporazum oko očekivanja ukazati na neku sasvim drugu priču.

Odgovorila certificirana Gestalt psihoterapeutkinja, Nataša Barolin Belić, koja sa svojim suprugom Sandrom Belićem ima praksu te rade s parovima i pojedincima kao savjetnici.

Nastavljamo s kolumnom „Čitateljice pitaju“. Ako imate neko pitanje na koje biste htjeli saznati odgovor neke stručne osobe iz bilo kojeg područja života, možete pitanje poslati na e-mail adresu: srcezamisiju@gmail.com ili na adresu urednice: Speranca Tomin, Strossmayrova 105 a, 31000 Osijek.

Smatra se da smokva potječe iz Turske i jugozapadne Azije. Danas se smokva uzgaja u svim toplijim krajevima, u zemljama oko Sredozemnog mora, u Aziji i Americi. U Hrvatskoj se uzgaja u Dalmaciji, a uspijeva i u unutrašnjosti Hrvatske. Stoljetnim je uzgojem dobiveno preko 700 sorti, koje se razlikuju po obliku, veličini, boji i okusu.

Smokva: hrana i lijek više od 4000 godina

Za smokvu se kaže da je jedna od najstarijih voćaka, koja je rasla još u rajskom vrtu gdje su se Adam i Eva pokrivali njezinim listovima pred Bogom. Uzgajali su je stari Grci, Rimljani, a spominje se u gotovo svim zapisima iz klasičnog doba. U staroj Grčkoj, smokva je bila omiljeno voće sportaša, starim Egipćanima bila je simbol plodnosti, Rimljani su smokvom hranili robove kako bi izdržali naporan rad, a u Europi su se smokve počele uzgajati i upotrebljavati tek u 9. stoljeću, nakon što ih je popularizirao Karlo Veliki.

Hranjivo i zdravo voće

Plodovi smokve hranjivi su i zdravi te vrlo kalorični. Najčešće se jedu svježi ili konzervirani sušenjem. Sočni i vrlo ukusni, svježi plodovi

sadrže šećere glukozu i fruktozu, jabučne i limunske kiseline, pektine, encime i sluzi. Za organizam važne vitamine B, C, A, betakaroten i antikancerogenu tvar. Smokva sadrži minerale kalcij, kalij, magnezij i željezo.

Ljekovita svojstva i primjena

Smokve pospješuju probavu, čiste crijeva, smiruju želučanu neurozu, pospješuju bolji rad jetra i izlučivanje žuči te bolji rad bubrega. Smokve i njihov mliječni sok imaju antiseptičko, fungicidno i dezinficirajuće djelovanje te pomažu kod ekcema, lišaja, upale kože i akni.

Sladoled od smokava

6 žumanjka, 2 vanilin šećera, 30 g šećera u prahu, 4 dcl mlijeka, 500 g svježih smokava, 2 dl slatkog vrhnja.

Smokve oguliti i propasirati. Nad parom vruće vode pjenasto umutiti žumanjke, šećer i vanilin šećer, dodati mlijeko te miješati dok se smjesa ne zgusne pazеći da ne zakipi. Smjesu maknuti s vatre, miješati dok se malo ne ohladi, a potom umiješati smokve i tučeno slatko vrhnje. Sladoled staviti u zamrzivač nekoliko sati i potom uživati u okusu.

Franciska Kerep

USTANI, ZASJAJ

**KADA MI USTANEMO,
ON SJAJI KROZ
JEDINSTVO I PRAVDU**

Ponedjeljak 5.11.2018.